

VEFA, CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ

Bünyamin ALBAYRAK

DİB Din Hizmetleri Genel Müdürü

Vefadan bahsedeceğim bu ifade-i meram, kâlemin vefası olsun...

Öyle güzel kelimeler vardır ki o kelimelerin yazılı ve sözlü kalıpları yalnızca fonetik telaffuzlardan ibarettir. Kelimelerin derin ve dolu anlamları, lügat manalarının ötesinde, hayata akseden güzelliklerinde, yaşayan ve yaşanan temsil boyutunda saklıdır. Tabir ve terimleri söylemek, bilmek ve anlamak ancak ve ancak onlarla bağlı ve bağlantılı yaşamakla, hayatı bu çerçevede yaşamakla mümkün olacaktır. Bu denli güzel kelimeler, dil mecrasında verilen manalarla anlam kazanmaktan öte bizatihi kendileri, anlamı farklı kılan kelimelerdir. “İslam” gibi, “insan” gibi, “vefa” gibi... İşte bu güzel hasletlerin suret bulmuş hâllerıyla nakış nakış sergilenen bir hayat, başlı başına canlı, sağ ve diri bir “Güzel Kelimeler Sözlüğü” hâline gelecektir.

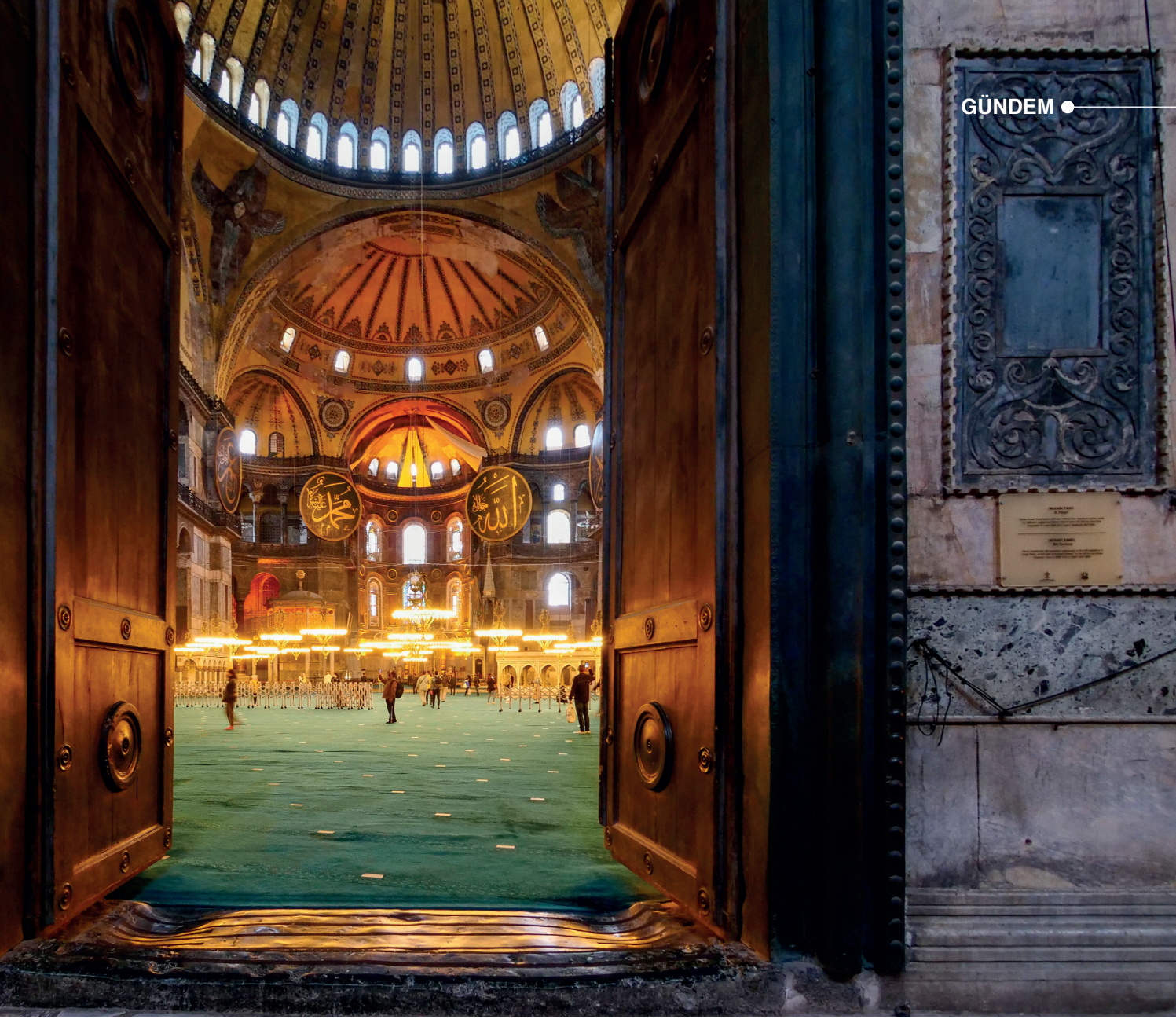
Vefa, daha çok “vaad, yemin ve söz vermekle birlikte verilen sözde durmak” gibi kelime ve anlamlarla yan yana karşımıza

çıkılmaktadır. Bu tabirlerin bir katman daha özüne ve özesine inmek maksadıyla, lafız kabuğunu bir derece soyarsak vefa, yalnızca sözde durmak, verilen vaadi yerine getirmek olarak ifade edip geçemeyeceğimiz ölçüde geniş kanatlı, çok boyutlu, hayatın idame etmesinde ve ettirilmesinde asıl ihtiyaçlar misali zorunlu bir algılama ve yaşama biçimidir. Vefa, insanın kendisinden başlayarak herkeşe ve her şeye karşı hissetmesi ve ortaya koyması gereken bir sorumluluk, dahası hayatın tamamını kapsayan sorumluluklar listesinin tek kelimelik başlığıdır. Bahsettiğimiz gibi “verilen sözü yerine getirmek” olarak tanımlanan vefanın, diğer manalarından birisi de “alınan bir borcu geri ödemek” ve “bir şeyin bedelini, karşılığını vermek” olarak nakledilmektedir. Evet, vefa borcunu ödemektir; insanlığa karşı, kâinata karşı, canlı ve cansız varlığından istifade ettiğin her şeye karşı, bütün yaratılanları senin hayatına sunan, ömrünün her bir saniyesini, zerreden kürraye kadar ihsan-

lar ve ikramlarla donatan Rab-bine karşı borcunu ödemektir. Camiye, cemaate, imama ve bize ait mukaddesata karşı da aynı şekilde vefa borcumuz bulunmaktadır. Ödeyemeyeceğini bile bile, ödenemeyeceğini bile bile, en azından “borçlu olduğunu bilmek”tir vefa. “Bir şeyin bedelini karşılamak, karşılığını yerine getirmek” olarak tabir edilmesinden anlaşılıyor ki “Sahip olduğun her bir nimetin, aldığın her bir nefesin, insanlık mertebesinin, iman ve İslam faziletinin, doğduğumuz andan ecel vaktine kadar bizi kuşatan

her şeyin ama her şeyin bedelini karşılamak, karşılamak mümkün olmasa dahi bir bedelli olduğunun farkında olmaktır” vefa...

Vefanın en güzel tanımını ve hakikat boyutunu insana bütün hakikatleri beyan eden ve bildiren ilahi kelimada, Kur’an-ı Kerim’de görmekteyiz. Kur’an-ı Kerim’in muciz beyanı ile vefa, bir mümin özelliği olarak zikredilmiş, imanla ayrılmaz ve ayrı düşünülemez bir şart olarak bildirilmiştir. Rabbimiz, “Onlar, Allah’a verdikleri sözü kesin-

likle yerine getirirler; verdikleri sözden dönmezler.” (Rad, 13/20.) buyurarak vefayı âdeta imanın tam karşılığı olarak addetmiş, iman edenleri ise Allah’a karşı vefalı kimseler olarak tanımlamıştır. Evet, Rabbimizin nezd-i uluhiyetinde iman, kulluğun göstergesi mesabesinde vefalı olmak; mümin ise kulluğunu vefasıyla, vefasını da kulluğuyla gösteren kimse demektir. Vefayı sadece bir mümin özelliği, bir insan vasfı olarak tanımlamakla da kalmayan ferman-ı ilahi ile bizzat Allah Azze ve Celle, zatını kullarına vefalı olarak tanı-

makta, vefayı, merhametinin, cömertliğinin ve rububiyetinin bir tezahürü olarak bildirmektedir. “Siz beni anın ki ben de sizi anayım.” (Bakara, 2/152.) ve “Bana dua edin, size icabet edeyim.” (Mümin, 40/60.) ayetleriyle kullarına karşı vefasını ilan eden Allah, elbette ki aynı şekilde hem zatına hem de yarattığı herkese ve her şeye karşı vefalı olmayı biz kullarından da beklemektedir.

Vefanın başka bir mihengi ise yaşantısıyla en güzel örnek (usve-i hasene), ahlaki Kur’an

olan Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sözleri ve davranışlarıdır. Bizim ise böylesi aciz ve nakıs bir ifade gayretiyle o vefa ummanını anlatmaya çalışmamız, bir kum tanesinin sahrayı, bir katrenin deryayı anlatmaya çalışması kadar noksan ve hüsrana olacaktır. Ve bu satırları yazarken kalemin ve kelamın yetmeyeceğini itirafı, yine o vefa sahibinin vefasına sığınarak...

Vefa sıfatıyla yapılmış bir sıfat tamlaması olsaydı, o sığara en çok yakışan isim Muhammed Mustafa (s.a.s.) olurdu...

Vefa bir isim cümlesi olsaydı, o cümlemin mübtedası "vefa" ise haberi Muhammed Mustafa (s.a.s.) olurdu...

Vefa bir fiil cümlesi olsaydı, o cümlemin faili Muhammed Mustafa (s.a.s.) olurdu...

Siret-i seniyyeleri boyunca, Rabbine, ümmetine, insanlığa, canlı cansız bütün varlığa karşı vefayı yaşayan, anbean vefa kuşanan Peygamber...

Hicret esnasında, gül yüzünü Batha Vadisi'nin dağlarına dönüp dönüp Mekke'ye olan vefasını şehrine ilan eden Peygamber...

Sık sık Uhud şehitliğini ziyaret buyurup İslam uğruna canlarını feda eden ashabını unutmayan, unutamayan Peygamber...

"Biz Uhud'u severiz, Uhud da bizi sever!" (Buhari, Cihad, 71; Müslim, Hacc, 504.) buyurarak değil insana ve canlıya, taştan topraktan ibaret bir dağa karşı bile vefa sahibi, çevreye, tabiata karşı vefalı Peygamber...

Elli yaşına yaklaştığı bir dönemde, annesi Hz. Amine'nin kab-

rini ziyaret ettiğinde ağlayan, "Annemin bana olan şefkat ve merhametini hatırladım da onun için ağladım." (İbn-i Sa'd, I, 116-117.) buyuran Peygamber...

Vefat eden Hz. Hatice'yi ömür boyu unutmayan, insan yönüyle ömrünce o mübarek zevcenin eksikliğini hisseden Peygamber...

● **Veladetiyle
kâinatı, risaletiyle
insanlığı,
vefasıyla vefayı
güzelleştiren
o âlemlere
rahmet, Hazret-i
Muhammed'i
(s.a.s.) ifade
etmeye imkân var
mıdır?**

**Ol Muhammed
Mustafa'dır;
Sureten Haza
Vefa'dır...**

Muazzez ve mualla kabri şerifinin Medine'de bulunmasıyla, bir muhacir olan kendisine ve ashabına yıllarca kucak açmış Medine'ye kıyamete kadar vefasını gösteren Peygamber...

Namazın aslını ve hakikatini ifade eden yüce namazlarının her tahiyyatında "Selam bizim üzerimize ve Allah'ın salih kul-

ları üzerine olsun." buyurarak çağlar ötesinden çağlar ötesine, görmediği ümmetine selam gönderen ve kendisine gönderilen her salatu selamla dünya durdukça nebevi selamı alınacak olan Peygamber...

Veladetiyle kâinatı, risaletiyle insanlığı, vefasıyla vefayı güzelleştiren o âlemlere rahmet, Hazret-i Muhammed'i (s.a.s.) ifade etmeye imkân var mıdır?

Ol Muhammed Mustafa'dır;

Sureten Haza Vefa'dır...

İnsanlığın kurtuluş reçetesi Kur'an-ı Kerim ve Sevgili Peygamberimiz'in sünnet-i seniyyesinin bizlere miras kaldığı gibi, o rahmet ve merhamet insanından bize miras kalan belki de en elzem ve mühim hasletin adıdır vefa...

Onun bize öğrettiği ve bütün hayatıyla örneklerini gösterdiği vefanın bir gereği olarak din-i mübin-i İslam'a ve yaşadığımız dönemde sıkıntılı şartlar nedeniyle hasretini tecrübe ettiğimiz yüce dinimiz İslam'ın mabetleri camilere, İslam kardeşliğinin biricik müessesesi hükmünde olan muhterem cemaatimize vefalı olmak, can-ı gönülden "Ben Muhammed ümmetindenim." diyen her Müslümanın olmazsa olmaz hassasiyeti, kırmızı çizgisi olarak hayatında görülmelidir. Rabbine, Rabbinin hak dinine ve o dinin mabetlerine aidiyeti ve muhabbeti bulunan her mümin, nebevi bir haberi bir an olsun aklından çıkarmayacak, hadis-i şerifin ifadesiyle "Kalbi mescitlere bağlı olan kimse, Allah'ın arşının gölgesinden başka hiçbir gölgenin

olmayacağı kıyamet gününde onun gölgesinde gölgelenecek yedi sınıf insandan biri olacaktır.” (Müslim, Zekât, 91.) müjdesine elbette erişecektir.

Her biri aziz milletimize manevi rehber, ahlaki örnek olma gayretinde olan, İslam’ın, dolayısıyla mabetlerin hizmetkârları, ümmetin vefalı fertleri olan görevlilerimiz, din gönüllülerimize karşı vefa da yine her bir Müslümanın kendisine rahatlıkla izah ve ifade edebileceği bir duygu ve tavır olarak benimsenmelidir.

Hayatın her anında ve her alanında varlıkları ayan beyan görülen, eksiklikleri kısacık bir namaz vaktinde dahi mahallelerimizce, köyümüzce, cemaatimizce belli olan din gönüllülerimizin her biri, “Kim var?” denildiği vakit “Ben varım!” coşkusuyla dinimizin emrinde, milletimizin hizmetinde, devletimizin yanında yer almıştır.

Toplum olarak yaşadığımız bu zor günlerde, “Benim mükâfatım ancak âlemlerin Rabbi olan Allah’tandır.” (Şuara, 29/127.) şuuruyla kapı kapı dolaşan, gecelerini gündüzlerine katan din gönüllülerimiz, yaptıkları ekip çalışmalarına başka bir isim bulmaya dahi gerek duymamış, “Vefa Destek Grupları” ismini bir şeref madalyası misali takınarak yardım eli bekleyen her bir insanımızın yanında olmuşlardır.

Karantina sürecindeki seksen yaşında bir ihtiyar teyzemizin tarlasını Allah rızasından başka bir gaye düşünmeden süren bir hademe-i hayrat...

Salgın sürecinde “Belki de insanlar ekonomik yönden sıkıntıya düşmüşlerdir.” diyerek cemaatiyle birlikte mahalle bakkalında bulunan veresiye defterini kapattıran bir din görevlisi...

Malum hastalıktan dolayı vefat eden bir kardeşimizin oturduğu apartmana kimsenin girmesine müsaade edilmediği için apartman girişine oturarak Kur’an-ı Kerim okuyan bir peygamber varisi...

Bütün masraflarını kendisi karşılayarak komşusunun zeytinliğini ilaçlayan fedakâr bir mihrap gönüllüsü...

Günlerce, haftalarca insanların erzak alışverişlerini yapan, çocuk parklarında, meydanlarda cuma namazlarını kıldırان, her yönde ve her alanda manevi destek gayretiyle koşan, koşturان kürsünün hizmetkârları...

Bunlar, bu kısıtlı yazıda bir gül bahçesinden yalnızca küçük bir demet kabilinden arz ettiğim birkaç örnekten ibarettir. Bu örnekler gibi daha sayısız nice isimsiz kahraman, nice din gönüllüsü ve daha nice vefa görevlisi müftü, vaiz, imam, müezzin, Kur’an kursu öğreticisi, nice kuva-yı maneviyye erleri ve bunlarla birlikte her zaman aynı niyet ve gayrette bulunan, varlık ve darlık zamanlarında, maddi ve manevi imkânlarını, din-i mübin-i İslam’ın ve aziz milletimizin hizmetine seferber eden her hayırlı çalışmaya destek veren, beş vakit camilerde saf tutup şenlendiren, en hayırlı topluluk niteliğindeki cami

cemaatimiz daima var olmuştur ve olacaktır.

Zaman çoğu güzelliği kaybetti...

Nasıl kaybetmesin ki? Zamanı bile kaybeden, zamanın kendisidir...

Vefayı da kaybetti zaman. Kaybettirdi. Lakin bulmalıyız. Bulmalı ve yeniden biz olmalıyız. Bizi biz yapan en yüce faziletlerden birisi olan vefayı acilen hatırlamalı ve onu kuşanmalıyız.

Çözüm nedir? Çözüm yine kendimizde ve kendi içimizdedir. Bir doktor, hastayı tedavi etmeye nasıl başlar? Hastanın vücudunu dinleyerek... O hâlde çözüm özümüze kulak vererek vefasızlık hastalığının tedavisine başlamak niyetiyle, kendi gönül dünyamızı dinleyerek, medeniyet ufkumuza yeniden yönelerek İslam fıtratı diyebileceğimiz, ahsen-i takvim olan insanlık şuuruna yeniden dönmektir. Bu vakitten tezi yok, her birimiz bir hadis-i şerifin uyarısını, emrini, hayatımızın değişmez kuralı hâline getirmeli, Vefalı peygamberin vefalı ümmeti olmaya yürekten bir besmeylele ihlaslı bir kalple niyet etmeliyiz: “Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar.” (Buhari, Edeb, 27; Müslim, Birr, 66.)

Kâbe’nin yeryüzünde bir şubesi olma vasfını sürdüren ulu mabetlerde, beş vakit toplanan vefalı cemaate hizmet sunan vefakâr, hademe-i hayrata selam olsun... ■